

TARTU RIIKLIK ÜLIKOOI

*Metoodiline juhend
poliitilise ökonoomia
õppimiseks*

TARTU 1969

25 151

A-30049

TARTU RIIKLIK ÜLIKOOI

Poliitilise ökonomia kateeder

METOODILINE JUHEND

POLIITILISE ÖKONOMIA ÕPPIMISEKS

TEÜ KAUGEÕPPEOSAKONNAS

Tartu 1969

Toimetus:

V. Fainstein, L. Maamets, G. Rekker, V. Türk (vastutav
toimetaja), Ü. Vanaaseme.

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

75151

S i s s e j u h a t u s .

Poliitilist ökonomiat õpivad Bioloogia-Geograafiateaduskonna üliõpilased 140 tunniks koostatud programmi alusel järgmiselt:

5. s e m e s t r i l loetakse kapitalismi poliitilist ökonomiat 8 tundi.

6. s e m e s t r i l loetakse kapitalismi ja imperialismi poliitilist ökonomiat 12 tundi. 6. semester lõpeb eksamiga kapitalismi ja imperialismi poliitilisest ökonomiast.

7. s e m e s t r i l loetakse sotsialismi poliitilist ökonomiat 4 tundi ja 8. s e m e s t r i l 4 tundi. 7. semestril on arvestus sotsialismi poliitilisest ökonomiast kuni teemani "Hind, omahind ja ettevõtte puhastulu" ja 8. semestril eksam sotsialismi poliitilisest ökonomiast.

K o n t r o l l t õ õ tuleb esitada 6. semestril ühele teemale kapitalismi või imperialismi poliitilisest ökonomiast ja 8. semestril ühele teemale sotsialismi poliitilisest ökonomiast.

Ajaloo-Keeleteaduskonnas õpitakse poliitilist ökonomiat 140 tunniks koostatud programmi alusel järgmiselt:

7. s e m e s t r i l on 10 tundi loenguid kapitalismi poliitilisest ökonomiast.

8. s e m e s t r i l loetakse imperialismi poliitilist ökonomiat 4 tundi. Semester lõpeb eksamiga kapitalismi ja imperialismi poliitilisest ökonomiast.

9. s e m e s t r i l on 10 tundi loenguid sotsialismi poliitilisest ökonomiast.

10. s e m e s t r i l on 6 tundi loenguid sotsialismi poliitilisest ökonomiast. Semester lõpeb eksamiga sotsialismi poliitilisest ökonomiast.

K o n t r o l l t õ õ d tulevad esitada 8. s e m e s t r i l ühele teemale kapitalismi või imperialismi poliitilisest ökonomiast ja 10. s e m e s t r i l ühele teemale sotsialismi poliitilisest ökonomiast.

Õigusteaduskonnas õpetatakse poliitilist ökonomiat 250 tunniks koostatud programmi alusel järgmiselt:

1. s e m e s t r i l on 20 tundi loenguid kapitalismi poliitilisest ökonomiast.

2. s e m e s t r i l loetakse kapitalismi ja imperialismi poliitilist ökonomiat 20 tundi. Semester lõpeb e k s a m i g a kapitalismi ja imperialismi poliitilisest ökonomiast.

3. s e m e s t r i l on 30 tundi loenguid sotsialismi poliitilisest ökonomiast.

4. s e m e s t r i l on 20 tundi loenguid sotsialismi poliitilisest ökonomiast. Semester lõpeb e k s a m i g a sotsialismi poliitilisest ökonomiast.

K o n t r o l l t ö ö d tulevad esitada 1. s e m e s t r i l ühele teemale kapitalismi poliitilisest ökonomiast ja 4. s e m e s t r i l ühele teemale sotsialismi poliitilisest ökonomiast (4. semestri kontrolltöö võib asendada kollokviumiga vastavalt üliõpilase soovile).

K u r s u s e t ö ö tuleb esitada 3. semestril ühele teemale kapitalismi poliitilisest ökonomiast.

Majandusteaduskonnas õpitakse poliitilist ökonomiat 300 tunniks koostatud programmi alusel kaubandusökonomistidele ja rahandusharule järgmiselt:

1. s e m e s t r i l on 10 tundi loenguid kapitalismi poliitilisest ökonomiast.

2. s e m e s t r i l on 20 tundi loenguid kapitalismi poliitilisest ökonomiast. Semester lõpeb e k s a m i g a kapitalismi poliitilisest ökonomiast.

3. s e m e s t r i l on 10 tundi loenguid imperialismi poliitilisest ökonomiast. Semester lõpeb e k s a m i g a imperialismi poliitilisest ökonomiast.

4. s e m e s t r i l on 20 tundi loenguid sotsialismi poliitilisest ökonomiast.

5. s e m e s t r i l on 20 tundi loenguid sotsialismi poliitilisest ökonomiast. Semester lõpeb e k s a m i g a sotsialismi poliitilisest ökonomiast.

K o n t r o l l t ö ö d tuleb esitada 2. semestril ühele teemale kapitalismi poliitilisest ökonoomiast ja 4. semestril ühele teemale sotsialismi poliitilisest ökonoomiast.

K u r s u s e t ö ö tuleb esitada 5. semestril ühele teemale sotsialismi poliitilisest ökonoomiast.

Kehakultuuriteaduskonnas õpitakse poliitilist ökonoomiat 110-tunnilise programmi alusel järgmiselt:

4. s e m e s t r i l toimub sissejuhatav loeng 8 tundi.

5. s e m e s t r i l loetakse kapitalismi ja imperialismi poliitilist ökonoomiat 8 tundi. Semester lõpeb e k s a m i g a kapitalismi ja imperialismi poliitilisest ökonoomiast.

6. s e m e s t r i l loetakse sotsialismi poliitilist ökonoomiat 54 tundi. Semester lõpeb eksamiga sotsialismi poliitilisest ökonoomiast.

K o n t r o l l t ö ö d tuleb esitada 5. semestril ühele teemale kapitalismi või imperialismi poliitilisest ökonoomiast ja 6. semestril ühele teemale sotsialismi poliitilisest ökonoomiast.

I. ÜLDISED JUHISED.

Poliitiline Ökoonomia - üks marksismi kolmest koostisosast - on teadus ühiskondlike tootmissuhete arenemisest vastastikusel toimes tootlike jõududega. Ta uurib inimestevahelisi suhteid tootmis-, jaotamis-, vahetamis- ja tarbimisprotsessis, avastab ja selgitab majandusseadusi, mis reguleerivad hüvede tootmist, jaotamist, vahetamist ja tarbimist inimühiskonna mitmesugustel arenguastmetel.

Poliitiline ökoonomia on ajalooline teadus. Ta uurib, kuidas ühiskondlik tootmine areneb madalamatelt astmetelt kõrgematele astmetele, kuidas tekivad, arenevad ja hukuvad ühiskondlikud korrad, mis on rajatud inimese ekspluateerimisele inimese poolt. Poliitiline ökoonomia põhjendab, kuidas kogu ajaloolise arenemise käik valmistab ette sotsialistlikku tootmisviisi, selle ülekasvamist kommunistlikuks.

Marksistlik-leninlik poliitiline ökoonomia on klassisiteadus, poliitiline teadus. Ta on võimsaks ideoloogiliseks relvaks tööliklassi, kõigi töötajate käes võitluses kodanluse vastu, sotsialistliku revolutsiooni võidu eest. Poliitilise ökoonomia ehk majandusteooria tundmine võimaldab aru saada majanduslikest protsessidest, nendevahelistest põhjuslikest seostest nii sotsialistlikus kui ka kaasaegses kapitalistlikus ühiskonnas ning ette näha ühiskonna arenemise käiku tulevikus. Majandusteooria probleemide sügav mõistmine võimaldab oskuslikult lahendada ka praktilisi küsimusi, mis tekivad rahvamajanduse arendamisel üksikutes ettevõtetes, tootmisharudes või rahvamajanduses tervikuna. See võimaldab edukalt lahendada käesoleva viisaastaku (1966-1970) põhiülesandeid.

Nii relvastab poliitiline ökoonomia töötavat rahvast võitluses kapitalismi vastu ning kommunismi võidu eest, loob võimaluse õigesti juhtida sotsialistlikku rahvamajandust ning viia edukalt lõpule kommunistliku ühiskonna kõrgema astme rajamine. Seepärast kuulub poliitilise ökoonomia kur-

sus ülikooli kõigi teaduskondade õppekavasse. NLKP Keskkomitee aruandes NLKP XXIII kongressile rõhutati, et "meie spetsialistid peavad mitte üksnes täielikult valdama oma eriala, vaid ka tundma ühiskonna arenemise seadusi ning sise- ja välispoliitikat, neil peab olema lai silmaring. Ilma marksismi-leninismi teooria sügava tundmaõppimiseta, partei ja riigi poliitika selge mõistmiseta ei saa olla head nõukogude spetsialisti". Poliitilisel ökonomial on eriline tähtsus kõrgema majandusteadusliku ja juriidilise hariduse süsteemis, mistõttu nende erialade õppeprogrammis on poliitilisele ökonomiale jäetud rohkem aega ning aine tundmise suhtes esitatud hoopis suuremaid nõudmisi.

Kaugõppe ja õppetöö peamiseks vormiks on materjali iseseisev läbitöötamine. Siia kuuluvad järgmised tähtsamad allikad (esitatud mitte tähtsuse, vaid kasutamise järjekorra järgi):

1. Poliitilise ökonomia kursuse programm (300 tundi Majandusteaduskonna üliõpilastele, 250 tundi Õigusteaduskonna üliõpilastele, 100 tundi Arsti- ja Kehakultuuri-teaduskonna üliõpilastele, 140 tundi teiste erialade üliõpilastele). Ühe või teise teema õppimine peab algama programmiga tutvumisest, sest programm määrab ära uuritavate küsimuste ringi, tõstab kindlas süsteemis esile need põhiprobleemid, millele õppimise käigus on vaja vastus leida. Lisaks sellele kergendab programmi järgi õppimine hiljem ka eksamite õiendamist, sest eksamil on üliõpilasel õigus programmi kasutada.

2. Õpik. (Majandusteaduskonna üliõpilastele kaheköiteline "Курс политической экономии" teistele standardõpik, mis on ka eesti keeles ilmunud). Alati tuleb kasutada õpiku uusimat trükki. Õpikus on materjal esitatud

ülevaatlikul süstematiseeritud kujul, mistõttu õpik kujunebki peamiseks, kuigi kaugeltki mitte ainsaks teadmiste omandamise allikaks. Soovitav on kasutada ka "Poliitilise ökonomia leksikoni" (Tallinn, 1965).

3. Kõrvuti õpikuga on vaid üksikute teemade läbitöötamisel vaja kasutada TRU ja TPI poliitilise ökonomia kateedri poolt rotaprindil välja antud loenguid. Silmas tuleb pidada paljundatud loengute uusimat trükki.

4. Album "Poliitiline ökonomia. Näitlikud õppevahendid". Kasutada tuleb vaid albumi uusimat trükki. Iga teema kohta leiduvad tabelid, skeemid ja diagrammid muudavad õpitava ülevaatlikumaks, piltlikumaks ning aitavad ära kasutada nägemismälu.

5. K. Marxi, F. Engelsi, V.I. Lenini tööd, NLKP ja teiste kommunistlike ja töölisparteide otsused ja muud materjalid programmis esitatud kohustusliku kirjanduse loetelu järgi. Neid materjale tundmata ei ole võimalik aine omandamine nõutaval tasemel ja vajalikus ulatuses. Proletaarse poliitilise ökonomia rajajaiks on Marx ja Engels, pärast neid on marksistliku poliitilise ökonomia arendamisse suurima panuse andnud Lenin. Lenini töödega on seotud terve ajastu marksistliku majandusteooria arendamisel ja kaitsmisel kodanluse ning revisionistide kallaletungide eest. Ei ole mõeldav marksistlik-leninliku majandusteooria omandamine tutvumata kas või kõige tähtsamate Marxi, Engelsi ja Lenini majandusteaduslike töödega. NLKP kongresside, Keskkomitee pleenumite ning kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamiste dokumentides on üldistatud ning teoreetiliselt mõtestatud peamised kaasaja probleemid ja nähtused. Seepärast on marksistlik-leninliku poliitilise ökonomia tänapäeva probleemide sügavaks mõistmiseks tingimata vaja tunda neid allikaid.

6. Palju väärtuslikku materjali poliitilise ökonomia aktuaalsemate küsimuste kohta leidub majandusteadus-

likes ja parteipoliitilistes ajakirjades, samuti ilmuva-
tes uurimustes, ülevaadetes, monograafiates. Niisugust
jooksvat materjali peavad tundma eeskätt Majandusteadus-
konna üliõpilased, eriti nüüd, kus kaugõppe vormis õppi-
mine on seostatud tööga vastaval erialal.

7. Lisaks eespool loetletud trükistele on iseseis-
va töö abistamiseks mõeldud sissejuhatavad konsultatsioo-
nid ja loengud õppe- ja eksamisesioonidel, raadioloen-
gud, konsultatsioonid sessioonide vaheajal. Neid kaugõpp-
pijate abistamise vorme on vaja aktiivselt kasutada.

Kõrgema hariduse omandamine kaugõppe korras nõuab
loobumist paljustki, nõuab ajaressursside rangelt plaani-
kindlat kasutamist, eriti nüüd, kus kaugõppe edasiaren-
damise üheks olulisemaks ülesandeks on õppetöö taseme tõst-
mine.

Poliitilise ökonomia kursuse iseseisval omandami-
sel kaugõppe korras on vaja silmas pidada järgmist:

1. Kõige olulisemaks, aga ka kõige raskemaks, kõi-
ge enam distsipliini nõudvaks tingimuseks on p i d e v
p l a a n i k i n d l e l õ p p i m i n e s e s s i -
o o n i d e v a h e a e g a d e l . Ükskõik kui pingeli-
ne töö sessiooni ajal ka poleks, ei saa see pidevat õppi-
mist asendada ega sügavaid kindlaid teadmisi anda.

2. Suurt järjekindlust on vaja ka materjali sisu-
lisel läbitöötamisel. Õppimisel ei tohi vahele jätta ühte-
gi teemat ega üle minna uue osa juurde enne, kui eelnev
on omandatud, sest poliitilise ökonomia kursus pole tead-
miste summa, vaid teadmiste süsteem oma kindla sisemise
loogika ja tõestuste ahelaga.

3. Tuleb vältida formuleeringute, tõestuste, seisukohtade mehhaanilist õppimist. Aine on tõeliselt ja kõige väiksema vaevaga omandatav ikkagi ainult sisuliselt mõistetud süsteemina.

4. Töö käigus tekkivad küsimused ja probleemid tuleb otsekohe üles märkida ning nendele vastuse leidmiseks kasutada konsultatsioone.

Iseseisva töö tulemuste kontrollimiseks ja suunamiseks ning omandatud teadmiste kontrollimiseks kasutatakse järgmisi vorme: kontrolltööd (juhend nende koostamiseks järgneb), Õigus-Majandusteaduskonnas ka kursusetööd (juhend järgneb), arvestused ja eksamid (vastava teaduskonna või osakonna õppeplaani kohaselt).

II. ÜLDISED NÕUDED KONTROLLTÖÖDE KOHTA.

Kaugõppijad peavad mitmekülgsest omandama marksismi-leninismi majandusteooriat, õppima seda rakendama praktiliste ülesannete lahendamiseks oma töökohas.

Poliitilise ökonomia õppimise põhiliseks meetodiks kaugõppijatele on iseseisev töötamine. Selleks tuleb juhinduda programmist, kus iga teema kohta on antud tähtsamad küsimused ja kohustuslik kirjandus. Üliõpilased peavad hästi läbi töötama Marxi, Engelsi ja Lenini tööd ja NLKP XXIII kongressi materjalid, sealhulgas NLKP programmi. On nõutav, et üliõpilased uuriks ja õpiks tundma kõiki tähtsamaid partei dokumente, mis avaldatakse NLKP Keskkomitee pleenumitel ja kongressidel.

Õppetöö vormina on kaugõppijatele ette nähtud k o n t r o l l t ö ö d. Nee ei ole mõeldud ainult selleks, et kontrollida üliõpilaste teadmisi valitud teemal. Nende koostamisel omandavad üliõpilased kogemusi majandusalase kirjanduse iseseisvaks läbitöötamiseks, õpivad õigesti väljendama oma mõtteid, analüüsima keerulisi teoreetilisi probleeme, siduma teooriat praktikaga, kommunismi ehitamise ülesannetega. Kontrolltöös peab üliõpilane kasutama 1) marksismi-leninismi klassikute teoseid, 2) partei ja valitsuse otsuseid, 3) nõukogude majandusteadlaste töid ja 4) konkreetseid andmeid ja materjale oma ettevõttest, kodurajoonist või -linnast.

Vaja on kontrolltöös näidata teooria seost praktikaga ja anda hävitav kriitika marksismi-leninismi teooria vastastele seisukohtadele.

Kuidas koostada kontrolltööd? Missugusest metoodikast lähtuda?

Kõigepealt tuleb valida teema, mis on lähedane oma töö iseloomule või mis osutub raskemaks ja nõuab sügavat uurimist, Vastavalt teemale asub üliõpilane kirjanduse

se läbitöötamisele ja konkreetse materjali kogumisele. Põhilise kirjanduse leiab üliõpilane juhendile lisatud temaatikast. Täiendava kirjanduse leiab üliõpilane i s e i s v a l t vastavalt teemale ajakirjadest "Коммунист", " Eesti Kommunist", "Политическое самообразование", "Вопросы экономики", "Социалистический труд", "Плановое хозяйство", "Вестник статистики", ajalehtedest "Экономическая газета", "Edasi", "Rahva Hääl" jt. Peale selle tuleb koguda rajooni, linna jne. ettevõtete materjale, NSV Liidu Statistika Keskvalitsuse teadaandeid, andmeid ametlikest statistilistest kogumikest.

Pärast vajaliku kirjanduse läbitöötamist koostab üliõpilane kontrolltöö plaani. See on tähtis etapp töö kirjutamisel. Et plaan õnnestuks, peab üliõpilane tutvuma üksikasjalikult poliitilise ökonomia kursuse programmi vastava osaga, määrama kindlaks küsimuste ringi, mida ta soovib kontrolltöös lahendada. Ei ole soovitatav võtta liiga palju ja seejuures suhteliselt üldisi küsimusi. Sõltuvalt kontrolltöö mahust on otstarbekas võtta vaid 3 - 5 küsimust.

Näiteks teema "Kapitali olemus. Püsiv- ja muutuvkapital" arendamiseks võib valida järgmise plaani:

- 1) kapital kui ühiskondlik tootmissuhe,
- 2) kapitali kodanlike definitsioonide kriitika,
- 3) püsiv- ja muutuvkapital,
- 4) Marxi õpetuse püsiv- ja muutuvkapitalist tähtsus proletariaadi klassivõitluse seisukohalt.

Kontrolltööd ei tohi üle koormata teisejärguliste küsimustega, vaid peab selgitama teema sõlmprobleeme. Töö sisu tuleb esitada loogiliselt ja kõigile arusaadavalt. Iga järgnev probleem kasvagu välja eelmisest. Kontrolltöö kirjutamisse peab üliõpilane suhtuma loovalt. Ei tohi minna kergema vastupanu teed ja kirjutada kontrolltööd kahe-kolme allika kompilatsioonina. Samuti ei tohi liialdada tsitaatidega (näiteks mõnes töös moodustavad

tsitaadid 1/3 kogu tööst), mille hulka kaob autori mõte. Töös tuleb anda seatud küsimusele ammendav vastus, mis koosneks küsimuse teoreetilisest ja praktilise rakenduse käsitlesest. Töös näidatagu sotsialismi üleolekut kapitalismist, põhjendatagu sotsialismi eeliseid kapitalismi ees ja kommunistliku partei juhtivat osa meie maa rahvamajanduse ja ühiskonna elu arendamisel. Ei tohi unustada sotsialismi maailmasüsteemi riike, nendevahelist koostööd. Tuleb teravalt kritiseerida kodanlikke ja teisi marksismi teooriale vastandlikke vaateid.

Pärast kirjanduse läbitöötamist, materjali kogumist ja teema igakülgselt uurimist tuleb asuda kirjaliku töö vormistamisele. Kontrolltöö tuleb kirjutada lehe ühele poolele loetava käekirjaga (võib ka masinakirjas) lihtsalt ja selgelt. Selleks on vaja eelnevalt koostada mustand, mida tähelepanelikult ja korduvalt redigeerida, et kaoksid kordamised ja lohisevad ning ebatäpsed laused. Töö ulatub mahult 10-15 dinnformaadis leheküljeni. Tsitaadid ja arvmaterjal tuleb viidata üldistele viitamise ja tsiteerimise nõuetele vastavalt. Üldtuntud arvnäitajaid pole tarvis viidata (vt. V osa).

Töö lõplikul vormistamisel kujuneb harilikult järgmine kontrolltöö struktuur:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

jne.

Kasutatud kirjanduse loetelu.

Leheküljed tuleb numereerida. Viimase lehekülje lõppu kirjutada alkiri ja töö valmimise kuupäev.

Üliõpilased peavad kontrolltööd esitama t ä h t -
a j a l i s e l t , s. o. 1 kuu enne õppe- ja eksami-
sessiooni algust.

Kui kontrolltööd ei arvestata, peab üliõpilane kirjutama uue töö.

Kaugõppeüliõpilasi, kes ei esita nõuetele vastavat kontrolltööd, eksamitele ei lubata.

Poliitilise ökonoomia kursuse iseseisval läbitöötamisel võivad üliõpilased pöörduda kateedri õppejõudude poole konsultatsiooni saamiseks. Konsultatsiooni võivad üliõpilased saada kateedrist ka kirja teel.

III. KONTROLLTÖÖDE TEEMAD.

1. Poliitilise ökonoomia aine. *)

- K. M a r x , Essõna teosele "Poliitilise ökonoomia kriitikast". K. Marx ja F. Engels, Valitud teosed kahes köites, I. kd., Tallinn, 1957.
- K. M a r x , Kapital, I kd., Essõna esimesele trükile. Järeleõna teisele trükile, Tallinn, 1953.
- F. E n g e l s , Anti-Dühring, II osa, I ptk., Tallinn, 1954.
- V.I. L e n i n , Retsensioon. A. Bogdanov, Majandusteaduse lühikursus, Teosed, 4. kd.
- Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus (1960.a. november), Tallinn, 1960.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1961.
- NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 3-82.
- Д.И. Р о з е н б е р г , Комментарии к первому тому "Капитала" К.Маркса, Соцэкгиз, 1961, стр. 7-32.
- Л.И. Л в б о ш и ц , Общие и специфические экономические законы, Госполитиздат, 1959.
- Г.М. В о л к о в , Социология науки. М, 1968, стр. 16-30.

---

*) Täiendava kirjanduse kohta vt. "Üldised nõuded kontrolltööde kohta" (vt. lk.10). Poliitilise ökonoomia õpikutele tuleb kasutada kõige uuemaid väljaandeid. Samuti on soovitatav kasutada TRÜ rotaprintil väljaantud loengumaterjale, avaldatud majandusteaduslikke monograafiaid, brošüüre ja artikleid.

"Капитал" К.Маркса и политическая экономия социализма,
М, 1967, стр. 9-36.

2. Tootlikud jõud ja tootmissuhted. Tootmisviis.

К. М а р х , Эссёна teesele "Poliitilise ökonomia kriitikast". К. Marx ja F. Engels, Valitud teosed kahes köites, I kd., Tallinn, 1957, lk. 280-283.

К. М а р х , Kapital, I kd., Эссёна esimesele trükile. Järelsõna teisele trükile, Tallinn, 1953.

Ф. Е н г е л с , Anti-Dühring, II osa, I ptk., Tallinn, 1954.

КАПИТАЛИСТЛИК ТООТМИСВИИС.

КАПИТАЛИСТЛИКУ ТООТМИСВИИСИ ÜLDISED ALUSED.

3. Kaubatootmine. Kaup ja selle omadused.

К. М а р х , Kapital, I kd., I ptk., § 1, 2, Tallinn, 1953.

В.И. Л е н и н , Niinimetatud turgude küsimuse kohta, I, II, Teosed, I kd.

В.И. Л е н и н , Kapitalismi arenemine Venemaal, I ptk., I, II; III ptk., XIII, Teosed, 3. kd.

В.И. Л е н и н , Karl Marx, Väärtus, Teosed, 21. kd.

Д.И. Р о з е н б е р г , Комментарии к первому тому "Капитала" К. Маркса, стр. 72-85.

М е н д е л ь с о н , Стоимость и цена (очерк теории), М, 1963; "Капитал" К.Маркса и политическая экономия социализма, М, 1967, стр. 57-II4.

4. Vahetuse arenemise ajalooline protsess ja väärtuse vormid.

К. М а р х , Kapital, I kd., I ptk., § 3, Tallinn, 1953.

В.И. Л е н и н , Karl Marx, Väärtus, Teosed, 21. kd.

Д.И. Р о з е н б е р г, Комментарий к первому тому "Капитала" К. Маркса, стр. 86-130.

В.И. М а х н о в а, Исторический процесс развития обмена и его особенности в условиях современного капитализма, "Высшая школа", М, 1966.

5. Raha ja selle funktsioonid.

К. М а р х, Kapital, I kd., I ptk., § 3, II ja III ptk., Tallinn, 1953.

В.И. Л е н и н, Karl Marx, Väärtus, Teosed, 21. kd.

Д.И. Р о з е н б е р г, Комментарий к первому тому "Капитала" К. Маркса, стр. 130-158.

6. Väärtusseadus - kaubatootmise majandusseadus.

Ф. Е н г е л с, Anti-Dühring, kolmas osa, IV ptk., Tallinn, 1954.

Ф. Е н г е л с, Lisad "Kapitali" III köitele, I. Väärtusseadus ja kasuminorm. К. Marx, Kapital, III kd., Tallinn, 1962.

В.И. Л е н и н, Karl Marx, Väärtus, Teosed, 21. kd.

7. Kapitali esialgne akumulatsioon.

К. М а р х, Kapital, I kd., 24. ptk., § 1-5, Tallinn, 1953.

В.И. Л е н и н, Viiskümmend aastat pärisorjuse kaotamisest, Teosed, 17. kd.

8. Kapitali olemus. Püsiv- ja muutuvkapital.

К. М а р х, Kapital, I kd., 4-6. ptk., Tallinn, 1953.

К. М а р х, Palgatöö ja kapital, III ptk., Tallinn, 1951.

В.И. Л е н и н, Karl Marx, Lisaväärtus, Teosed, 21. kd.

Нõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa, I ja VII, Tallinn, 1961.

Д.И. Розенберг, Комментарии к первому тому "Капитала" К.Маркса, стр. 159-210.

9. Lisaväärtuse suurendamise kaks viisi.

К. М а р х , Kapital, I kd., 5., 8., 10., 14. ptk., Tallinn, 1953.

V.I. L e n i n , Karl Marx, Lisaväärtus, Teosed, 21. kd. Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa, I ja IV, Tallinn, 1961.

Д.И. Розенберг, Комментарии к первому тому "Капитала" К. Маркса, стр. 183-306.

10. Kapitalismi põhiline majandusseadus.

К. М а р х , Kapital, I kd., 5. ptk., § 2; 8. ptk. § 1, 2; 23. ptk. § 1, Tallinn, 1953.

К. М а р х , Gotha programmi kriitika, I ptk., Tallinn, 1957.

V.I. L e n i n , Tööliste palgad ja kapitalistide kasum Venemaal, Teosed, 18. kd.

V.I. L e n i n , Higi väljapressimise "teaduslik" süsteem, Teosed, 18. kd.

V.I. L e n i n , Karl Marx, Lisaväärtus, Teosed, 21. kd. Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa, I ja IV, Tallinn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 3-24.

М.Г. М о щ е н с к и й , Марксовая теория прибавочной стоимости и современность, М, 1967.

11. Palga olemus ja põhivormid kapitalistlikus ühiskonnas.

К. М а р х , Kapital, I kd., 17., 18., 19. ptk., Tallinn, 1953.

V.I. L e n i n , Streigivõitlus ja palk, Teosed, 18. kd.

V.I. L e n i n , Higi väljapressimise "teaduslik" süsteem, Teosed, 18. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa,
IV, Tallinn, 1961.

А. Вейсман, Новые формы заработной платы в условиях
современного капитализма, М, 1965.

В.С.Володин, Заработная плата в условиях современ-
ного капитализма, МГУ, М, 1967.

Д.И. Розенберг, Комментарии к первому тому "Кани-
тала" К. Маркса, стр. 319-337.

12. Kapitalistliku akumulatsiooni protsess ja
töötute reservarmee kujunemine.

К. Маркс, Капитал, I kd., 23. ptk., § 1-4, Tallinn,
1953.

V.I. Lenin, Vaesumine kapitalistlikus ühiskonnas,
Teosed, 18. kd.

V.I. Lenin, Arvude keel, Teosed, 19. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa,
I ja IV, Tallinn, 1961.

Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise aval-
dus (1960. aasta november), I, Tallinn, 1960.

13. Kapitalistliku akumulatsiooni üldine seadus.

Proletariaadi olukorra suhteline ja absoluutne halvenemine.

К. Маркс, Капитал, I kd., 23. ptk., § 1-4; 24. ptk.,
Tallinn, 1953.

V.I. Lenin, Arvude keel, Teosed, 19. kd.

V.I. Lenin, Vaesumine kapitalistlikus ühiskonnas, Teo-
sed, 18. kd.

Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise aval-
dus (1960. aasta november), I, Tallinn, 1960.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa,
I ja IV, Tallinn, 1961.

MLKP XXIII kongressi materjalid, Tallinn, 1967, lk. 3-24.

Е. В а р г а, Очерки по проблемам политэкономии капитализма, М., 1965, стр. 107-131.

14. Keskmise kasuminormi kujunemine ja kauba väärtuse muundumine tootmishinnaks.

К. М а р х, Kapital, III kd., ptk. 1, 2, 8, 9, Tallinn, 1962.

Ф. Е н г е л с, Lisad "Kapitali" III köitele, I. Väärtuseadus ja kasuminorm. K. Marx, Kapital, III kd., Tallinn, 1962.

V.I. L e n i n, Karl Marx, Teosed, 21. kd., lk. 48-49.

С. Л. В ы г о д с к и й, Очерки теории современного капитализма, гл. 2-4, М., 1961.

М.С. Д р а г и л е в, Н.И. М о х о в, П.А. К а ш у т и н, Современные вопросы политической экономики капитализма, гл. V, М., 1967, стр. 171-221.

15. Laenukapital ja laenuprotsent.

К. М а р х, Kapital, III kd., ptk. 21-32, Tallinn, 1962.

16. Kapitalismi arenemise üldised seaduspärasused ja iseärasused põllumajanduses.

К. М а р х, Kapital, I kd., 13. ptk., § 10, Tallinn, 1953.

V.I. L e n i n, Kapitalismi arenemine Venemaal, II ptk., XIII osa; III ptk., X osa, IV ptk., IX, XI osa, Teosed, 3. kd.

V.I. L e n i n, Uusi andmeid kapitalismi arenemisest põllumajanduses, ptk. 7, 8, 11, Teosed, 22. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa, IV, Tallinn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 3-29.

М.С. Д р а г и л е в, Н.И. М о х о в, П.А. К а ш у т и н, Современные вопросы политической экономики

капитализма, гл. VII, стр. 246-301.

17. Ühiskondliku kapitali taastootmine ja ühiskondliku koguprodukti realiseerimistingimused.

- K. M a r x , Kapital, II kd., 20. ptk., § 1-4; 21. ptk., Tallinn, 1958.
- V.I. L e n i n , Niinimetatud turgude küsimuse kohta, I, II, III, Teosed, 1. kd.
- V.I. L e n i n , Kapitalismi arenemine Venemaal, I ptk., II ja IV, Teosed, 3. kd.
- V.I. L e n i n , Veel realiseerimisteooria küsimustest, Teosed, 4. kd.
- Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus (1960.a. november), I, Tallinn, 1960.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, I ja IV, Tallinn, 1961.
- М.С. Д р а г и л е в , Н.И. М о х о в , Н.И. К а ш у т и н ,
Современные вопросы политической экономии капитализма, гл. VIII, стр. 302-362.

18. Majanduskriisid.

- F. E n g e l s , Anti-Dühring, kolmas osa, II ptk., Tallinn, 1954.
- V.I. L e n i n , Majandusliku romantismi iseloomustus, I ptk., VII osa, Teosed, 2. kd.
- V.I. L e n i n , Kriisi õppetunnid, Teosed, 5. kd.
- Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus (1960.a. november), I, Tallinn, 1960.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku partei programm, I ja IV, Tallinn, 1961.
- Современные циклы и кризисы. Под ред. А.М. Румянцева, С.М. Меншикова, Б.Б. Ардаева, М., 1967.
- М.М. Д р а г и л е в , Н.И. М о х о в , Н.А. К а ш у т и н ,
Современные вопросы политической экономии капитализма. Гл. IX, стр. 363-420.

MONOPOLISTLIK KAPITALISM. IMPERIALISM.

19. Tootmise kontsentreerimine ja monopolid.

V.I. L e n i n , Tootmise kontsentratsioon Venemaal, Teosed, 18. kd.

V.I. L e n i n , Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staadium, I ja III ptk., Teosed, 22. kd.

V.I. L e n i n , Materjale partei programmi revideerimise kohta, Teosed, 24. kd.

Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus (1960.a. november), I, Tallinn, 1960.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, I ja IV, Tallinn, 1961.

Е. Х м е л ь н и ц к а я , Новое в организационной структуре монополий. МЭ и МО, 1969, № I, стр.49-60.

Проблемы современного империализма, гл. III, М, 1968, стр. 65-97.

20. Finantskapital ja finantsoligarhia.

V.I. L e n i n , Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staadium, II ja III ptk., Teosed, 22. kd.

Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus (1960.a. november), I, Tallinn, 1960.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, I ja IV, Tallinn, 1961.

В. З о р и н , Некоронованные короли Америки, Изд.3, М, 1968.

21. Kapitali väljavedu.

V.I. L e n i n , Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staadium, IV ptk., Teosed, 22. kd.

Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus (1960.a. november), I, Tallinn, 1960.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, I ja IV, Tallinn, 1961.

В.В. Щербakov, Вывоз капитала в системе империализма, М, 1966.

Проблемы современного империализма, гл. V, М, 1968, стр. 125-145.

22. Maailma majanduslik jaotamine kapitalistide liitude vahel.

V. I. L e n i n , Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staadium, V ptk., Teosed, 22. kd.
Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus (1960. aasta november), I, Tallinn, 1960.
Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, I ja IV, Tallinn, 1961.

23. Maailma territoriaalse jaotamise lõpuleviimine suurriikide vahel ja võitlus maailma ümberjaotamise pärast.

V. I. L e n i n , Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staadium, IV, V, VI ptk., Teosed, 22. kd.
Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus (1960. aasta november), I, Tallinn, 1960.
Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, I ja IV, Tallinn, 1961.

24. Imperialismi ajalooline koht.

V. I. L e n i n , Euroopa ühendriikide loosungist, Teosed, 21. kd.
V. I. L e n i n , Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staadium, VII-X ptk., Teosed, 22. kd.
V. I. L e n i n , Imperialism ja sotsialismi lõhenemine, Teosed, 23. kd.
V. I. L e n i n , Materjale partei programmi revideerimise kohta, Teosed, 24. kd.
Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus (1960. aasta november), Tallinn, 1960.
Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXII kongressi resolutsioon NIKP Keskkomitee aruande põhjal, Tallinn, 1961.

25. Kapitalismi üldkriisi olemus. Maaailma lõhenemine kaheks vastandlikuks süsteemiks ja nendevaheline võitlus.

V. I. L e n i n , VK(b)P seitsmes kongress 6.-8. märtsini 1918. Ettekanne partei programmi revideerimise ja partei nimetuse muutmise kohta (8. märtsil), Teosed, 27. kd., lk. 106-107.

V. I. L e n i n , Kiri Ameerika töölistele, Teosed, 28.kd.

V. I. L e n i n , VK(b)P programmi projekt, Teosed, 29.kd.

V. I. L e n i n , Kommunistliku Internatsionaali II kongress 19. juulist - 7. augustini 1920. Ettekanne rahvusvahelisest olukorrast ja Kommunistliku Internatsionaali põhiülesannetest (19. juulil), Teosed, 31.kd.

Moskvas 14. - 16. novembrini 1957. aastal toimunud sotsialistlike maade kommunistlike parteide ja töölisparteide esindajate nõupidamise deklaratsioon. Rahumanifest, Tallinn, 1957.

Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus (1960. aasta november), Tallinn, 1960.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXII kongressi resolutsioon NLKP Keskkomitee aruande põhjal, Tallinn, 1961.

26. Imperialismi koloniaalsüsteemi kriis ja lagunemine.

V. I. L e n i n , Marksismi karikatuurist ja "imperialistlikust ökonomismist", Teosed, 23. kd.

V. I. L e n i n , Rahvuste küsimusest ehk "autonomiseerimisest", Teosed, 36, kd.

V. I. L e n i n , Kommunistliku Internatsionaali III kongress 22. juunist 12. juulini 1921. Ettekanne VKP taktika kohta (3. juulil), Teosed, 32. kd., lk. 457.

Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus (1960. aasta november), IV osa, Tallinn, 1960.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 9-29;
199-206. Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei
programm, IV, VI, Tallinn, 1961.

27. Riiklik-monopolistliku kapitalismi
arenemine kapitalismi üldkriisi ajal.

F. E n g e l s , Anti-Dühring, Tallinn, 1954, lk. 245-246.
V.I: L e n i n , Ähvardav katastroof ja kuidas selle vastu
võidelda, Teosed, 25. kd., lk. 334.

V.I. L e n i n , Riik ja revolutsioon, Teosed, 25. kd.,
lk. 382-383.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, IV, VI, Tal-
linn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 9-29;
199-206.

Л.Г. М и л е й к о в с к и й , Ленинская теория империализма
и современный государственно-монополистиче-
ский капитализм, М., 1968.

Проблемы современного капитализма, гл. VII, М., 1965, стр. 169-
191.

28. Kapitalismi ebastabiilsuse ja roiskumise
suurenemine.

V.I. L e n i n , Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staa-
dium, VIII ptk., Teosed, 22. kd.

V.I. L e n i n , Imperialism ja sotsialismi lõhenemine,
Teosed, 23. kd.

Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise aval-
dus (1960.a. november), Tallinn, 1960.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 9-29;
199-206.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, IV, VI, Tal-
linn, 1961.

Проблемы современного империализма, гл. VI, X, стр. 146-168, 276-
294.
Л.И. Стадниченко. Валютные потрясения на Западе, М., 1968.

KOMMUNISTLIK TOOTMISVIIS.

29. Sotsialismile ülemineku majanduslikud seaduspärasused.

K. M a r x , Gotha programmi kriitika, IV ptk., Tallinn, 1957.

V. I. L e n i n , Riik ja revolutsioon, V ptk., Teosed, 25. kd.

V. I. L e n i n , Majandus ja poliitika proletariaadi diktatuuri ajajärgul, Teosed, 30. kd.

V. I. L e n i n , Toitluskasust, Teosed, 32. kd.

Moskvas 14.-16. novembril 1957. aastal toimunud sotsialistlike maade kommunistlike parteide ja töölisparteide esindajate nõupidamise deklaratsioon. Rahumanifest, Tallinn, 1957.

Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus (1960. aasta novembris), Tallinn, 1960.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa, II, III, V, Tallinn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 5-29; 198-206; 261-265.

30. Sotsialistliku majanduse rajamise üldised seaduspärasused ja iseärasused eri maades.

K. M a r x , ja F. E n g e l s , Kommunistliku partei manifest, II osa, Tallinn, 1955.

V. I. L e n i n , Riik ja revolutsioon, II ptk. Riik ja revolutsioon. 1848.-1891. aastate kogemused, § 3, V ptk. Riigi väljasuremise majanduslikud alused, Teosed, 25. kd.

V. I. L e n i n , Majandus ja poliitika proletariaadi diktatuuri ajajärgul, Teosed, 30. kd.

V. I. L e n i n , "Pahempoolsuse" lastehaigus kommunismis, I osa, Teosed, 31. kd.

Moskvas 14.-16. novembril 1957. aastal toimunud sotsialistlike maade kommunistlike parteide ja töölisparteide esindajate nõupidamise deklaratsioon. Rahumanifest, Tallinn, 1957.

Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus (1960. aasta novembris), Tallinn, 1960.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, I osa, Tallinn, 1961.

Sotsialistlike maade kommunistlike ja töölisparteide kongresside ja keskkomiteede pleenumite otsused.

31. Sotsialistlik industrialiseerimine ja sotsialismi materiaalse tehnilise baasi loomine.

V. I. L e n i n , Ähvardav katastroof ja kuidas selle vastu võidelda, Teosed, 25. kd.

V. I. L e n i n , VIII ülevenemaaline nõukogude kongress 22.-29. detsembril 1920.a. 2. Aruanne Rahvakomissaride Nõukogu tegevuse kohta (22. detsembril), Teosed, 31. kd., lk. 477-480.

V. I. L e n i n , Kommunistliku Internatsionaali IV kongress, 5. novembrist - 5. detsembrini 1922, 2. Viis aastat Vene revolutsionist ja maailmarevolutsiooni perspektiivid, Teosed, 33. kd.

UK(b)P neljateistkümnnes kongress. I. Kongressi resolutsioonid ja otsused Keskkomitee aruande kohta. NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, II osa, Tallinn, 1956,

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa, II, Tallinn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk.29-51; 102-115; 198-216.

32. Põllumajanduse sotsialistlik ümberkorraldamine.

V. I. L e n i n , Õhvardav kataastroof ja kuidas selle vastu võidelda, Teosed, 25. kd.

V. I. L e n i n , Kõne põllutöökoosmuunide ja põllumajanduslike artellide I kongressil 4. detsembril 1919, Teosed, 30. kd.

ÜK(b)P viieteistkümnese kongress. Kongressi resolutsioonid ja otsused Keskkomitee aruande kohta. NLKP kongresside, konverentside ja Keskkomitee pleenumite resolutsioonid ja otsused, II osa, Tallinn, 1961.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa, II, Tallinn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967., lk.42-50; 124-129; 216-222.

33. Kapitalismilt sotsialismile ülemineku kodanlike, reformistlike ja dogmaatiliste kontseptsioonide kriitika.

V. I. L e n i n , Riik ja revolutsioon, II ptk., Riik ja revolutsioon. 1848.-1891. aastate kogemused, Teosed, 25. kd.

Moskvas 14.-16. nov. 1957. aastal toimunud sotsialistlike maade kommunistlike ja töölispartei esindajate nõupidamise deklaratsioon. Rahumanifest, Tallinn, 1957. Kommunistlike ja töölispartei esindajate nõupidamise avaldus (1960, aasta novembris), Tallinn, 1960.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa, V, VII, Tallinn, 1962.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967., lk.75-83; 159-178.

34. Sotsialistliku omandi kaks vormi.

V. I. L e n i n , Teine ülevenemaaline tööliste ja sõdatite saadikute nõukogu kongress 25.-26. oktoobrini (7.-8.nov.) 1917.a. Ettekan-

ne maakisimuse kohta 26. oktoobril (8. nov.),
Teosed, 26. kd.

V. I. L e n i n , Pankade natsionaliseerimise elluviimise
ja sellega seoses vajalike abinõude dekreedid
projekt, Teosed, 26. kd. ;

V. I. L e n i n , VK(b)P X kongress 8.-16. märtsini 1921.
Sündikalistlikust ja anarhistlikust kallakust
meie parteis, VKP X kongressi resolutsiooni esi-
algne projekt, Teosed, 32. kd.

V. I. L e n i n , Kooperatsioonist, Teosed, 33. kd.
Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa,
I, teine osa, I, Tallinn, 1961.
NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 32-50;
109-135; 199-225.

35. Sotsialistliku riigi majanduslik osa.

K. M a r x , Gotha programmi kriitika, Tallinn, 1957.

F. E n g e l s , Anti-Dühring, kolmas osa, II ptk., Tal-
linn, 1954.

V. I. L e n i n , Riik ja revolutsioon , V ptk., Teosed,
25. kd.

V. I. L e n i n , Nõukogude võimu järjekordsed ülesanded,
Tööviljakuse tõstmine, Teosed, 27. kd.

V. I. L e n i n , Suur algatus, Teosed, 29. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressi re-
solutsioon NLKP Keskkomitee aruande põhjal,
II osa, Tallinn, 1966.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa,
III, Tallinn, 1961.

Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustami-
sast ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise
intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee pleenumil 29. sep-
tembril 1965 vastu võetud otsus, Tallinn, 1965.

NLKP XXIII kongressi materjalid, Tallinn, 1967, lk. 32-50;
109-135; 199-225.

36. Sotsialismi põhiline majandus-
seadus.

- F. E n g e l s , Anti-Dühring, kolmas osa, II ptk., Tallinn, 1954.
- V.I. L e n i n , VK(b)P programmi projekt, § 2, Teosed, 29. kd.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa, II, Tallinn, 1961.
- NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 33-60; 109-146; 199-231.

37. Rahvamajanduse plaanipärane arendamine.

- F. E n g e l s , Anti-Dühring, kolmas osa, II ptk., Tallinn, 1954.
- V.I. L e n i n , Teaduslik-tehniliste tööde plaani visand, Teosed, 27. kd.
- V.I. L e n i n , Ühtsest majandusplaanist, Teosed, 32. kd.
- V.I. L e n i n , VK(b)P programmi projekt, § 2, Teosed, 29. kd.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa, I, II, Tallinn, 1961.
- Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimeerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee pleenumil 29. septembril 1965 vastuvõetud otsus, Tallinn, 1965.
- NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 33-60; 109-146; 198-249.

38. Tööviljakuse tõstmise teed ja reservid
sotsialistlikus rahvamajanduses.

- V.I. L e n i n , Kuidas organiseerida võistlust?, Teosed, 26. kd.
- V.I. L e n i n , Nõukogude võimu järjekordsed ülesanded. Tööviljakuse tõstmine, Teosed, 27. kd.

- V. I. L e n i n , Suur algatus, Teosed, 29. kd.
- V. I. L e n i n , Põlise elulaadi purustamiselt uue loomisele, Teosed, 30. kd.
- V. I. L e n i n , Töödistsipliinist, Teosed, 30. kd.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa, II, teine osa, I, II, Tallinn, 1961.
- Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee pleenumil 29. septembril 1965 vastuvõetud otsus, Tallinn, 1965.
- NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk.33-50; 109-135; 199-225; 232- 249.

39. Kommunistliku töö liikumine - sotsialistliku võistluse kõrgem vorm.

- V. I. L e n i n , Kuidas organiseerida võistlust?, Teosed, 26. kd.
- V. I. L e n i n , Nõukogude võimu järjekordsed ülesanded. Tööviljakuse tõstmine, Teosed, 27. kd.
- V. I. L e n i n , Suur algatus, Teosed, 29. kd.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa, I, V, 1, Tallinn, 1961.
- NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk.29-32; 102-115; 199-233.

40. Sotsialistliku tootmise protsess.

- V. I. L e n i n , Nõukogude võimu järjekordsed ülesanded. Tööviljakuse tõstmine, Teosed, 27. kd.
- V. I. L e n i n , Kuidas organiseerida võistlust?, Teosed, 26. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa, III, Tallinn, 1961.

Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee pleenumil 29. septembril 1965 vastuvõetud otsus, Tallinn, 1965.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk.33-60; 102-115; 198-233.

41. Tööpäev ja selle piirid sotsialistlikus ühiskonnas.

V. I. L e n i n , Riik ja revolutsioon, V ptk., Teosed, 25. kd.

V. I. L e n i n , Nõukogude võimu järjekordsed ülesanded, Teosed, 27. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa, I, § 1, II, Tallinn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk.50-60; 102-115; 135-146; 198-233.

42. Töö teaduslik organisatsioon sotsialistlikus ühiskonnas.

V. I. L e n i n , Kuidas organiseerida võistlust?, Teosed, 26. kd.

V. I. L e n i n , Suur algatus, Teosed, 29. kd.

V. I. L e n i n , Nõukogude võimu järjekordsed ülesanded. Töövõimuse tõstmine, Teosed, 27. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa, I, Tallinn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk.33-60; 102-115; 198-233.

Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest.

NLKP Keskkomitee pleenumil 29. septembril 1965 vastuvõetud otsus, Tallinn, 1965.

43. Kaup ja selle omadused sotsialistlikus ühiskonnas.

V. I. L e n i n , Toitlusmaksust, Teosed, 32. kd.

V. I. L e n i n , Kulla tähendusest nüüd ja pärast sotsialismi täielikku võitu, Teosed, 33. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1961, lk.83-86.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk.33-60; 102-115; 198-233.

44. Väärtusseaduse toime sotsialistlikus ühiskonnas.

V.I.-L e n i n , Toitlusmaksust, Teosed, 32. kd.

V.I. L e n i n , Kulla tähendusest nüüd ja pärast sotsialismi täielikku võitu, Teosed, 33. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa, I, 3, Tallinn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk.33-60; 102-115; 198-233.

Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest.

NLKP Keskkomitee pleenumil 29. septembril 1965 vastuvõetud otsus, Tallinn, 1965.

45. Palga vormid ja süsteemid sotsialistlikus ühiskonnas.

K. M a r x , Gotha programmi kriitika, I, 3. punkt, Tallinn, 1957.

V. I. L e n i n , Riik ja revolutsioon, V ptk., § 3,4, Teosed, 25. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa, II, Tallinn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk.50-60; 102-185; 135-146; 225-233.

Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee pleenumil 29. septembril 1965 vastuvõetud otsus, Tallinn, 1965.

46. Ühiskondlikud tarbimisfondid.

K. M a r x , Gotha programmi kriitika, I, 3. punkt, Tallinn, 1957.

V. I. L e n i n , Riik ja revolutsioon, V ptk., § 3,4, Teosed, 25. kd.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk.50-60; 102-185; 135-146; 225-233.

Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest, NLKP Keskkomitee pleenumil 29. septembril 1965 vastuvõetud otsus, Tallinn, 1965.

47. Tootmisfondide kasutamise efektiivsuse tõstmine.

K. M a r x , Kapital, I kd., 5. ptk. § 1,13. ptk., § 3, Tallinn, 1953.

K. M a r x , Kapital, II kd., 8. ptk., Tallinn, 1958.

V. I. L e n i n , Nõukogude võimu järjekordsed ülesanded, Teosed, 27. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa, I, Tallinn, 1961.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressi resolutsioon NLKP Keskkomitee aruande põhjal, teine osa, Tallinn, 1961.

Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee pleenumil 29. septembril 1965 vastuvõetud otsus, Tallinn, 1965.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk.50-60; 102-185; 135-146; 225-233.

48. Toodangu omahind ja selle alandamise teed.

V.I. L e n i n , Nõukogude võimu järjekordsed ülesanded, Teosed, 27. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa, I, II, Tallinn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 102 - 129; 198 - 233.

Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee pleenumil 29. septembril 1965 vastuvõetud otsus, Tallinn, 1965.

49. Diferentsiaalrent sotsialistlikus ühiskonnas.

V.I. L e n i n , Agraarküsimus ja "Marxi arvustajad", I ja II, Teosed, 5. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa, I, Tallinn, 1961.

NSV Liidu põllumajanduse edasiarendamise pakilistest abinõudest. NLKP Keskkomitee pleenumil 26. märtsil 1965 vastuvõetud otsus, Tallinn, 1965.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 42-50; 124-129; 216-222.

50. Kaubaringlus sotsialistlikus ühiskonnas.

V.I. L e n i n , Toitlusmaksust, Teosed, 32. kd.

V.I. L e n i n , Uuest majanduspoliitikast, Teosed, 33.kd.

V.I. L e n i n , TKN-1 (Töö ja Kaitse Nõukogu) juhend kohalike nõukogude asutustele. Projekt. Esimene küsimuste rühm. 1. Kaubavahetus talurahvaga, Teosed, 32. kd.

V.I. L e n i n , Moskva kubermangu VII parteikonverents 29. - 31. okt. 1921, Teosed, 33. kd.

V.I. L e n i n , Kulla tähendusest nüüd ja pärast sotsialismi täielikku võitu, Teosed, 33. kd.

V. I. L e n i n , Väliskaubanduse monopolist, Teosed, 33. kd.
NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 135-146;
225-232.

51. Sotsialistliku riigi eelarve.

V. I. L e n i n , Ähvardav kataastroof ja kuidas selle vastu võidelda, osa "Pankade natsionaliseerimine", Teosed, 25. kd.

V. I. L e n i n , IX ülevenemaaline nõukogude kongress 23.-28. dets. 1921. IX ülevenemaalise nõukogude kongressi poolt 28. detsembril 1921 vastu võetud juhend majandustöö küsimuste kohta, 4. punkt, Teosed, 33. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa, I, Tallinn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 198-233.

52. Sotsialistliku taastootmise olemus.

K. M a r x , Gotha programmi kriitika. Esimene osa, 3. punkt, Tallinn, 1957.

V. I. L e n i n , Niinimetatud turgude küsimuse kohta, III osa, Teosed, 1. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa, I, II, Tallinn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 33-60; 102-115; 198-233.

53. Tootmisvahendite tootmise ülekaaluka kasvu seadus.

V. I. L e n i n , Niinimetatud turgude küsimuse kohta, III osa, Teosed, I kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa, I, II, Tallinn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 29-50; 115-129; 199-233.

Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee pleenumil 29. septembril 1965 vastuvõetud otsus, Tallinn, 1965.

54. Rahvatulu sotsialistlikus ühiskonnas.

K. M a r x , Gotha programmi kriitika, esimene osa, 3. punkt, Tallinn, 1957.

V. I. L e n i n , Kiri V ülevenemaalisele ametiühingute kongressile, Teosed, 33. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa, I, II, Tallinn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk.29-50; 109-147; 199-233.

55. Tehnilise progressi põhisuunad kommunismi materiaalse tehnilise baasi loomisel.

V. I. L e n i n , VIII ülevenemaaline nõukogude kongress 22.-29. dets. 1929, Teosed, 31. kd., lk. 475-480.

V. I. L e n i n , Kommunistliku Internatsionaali III kongress 22. juunist - 12. juulini 1921. Sotsialismi materiaalne alus ja Venemaa elektrifitseerimise plaan, Teosed, 32. kd.

V. I. L e n i n , Uhtsest majandusplaanist, Teosed, 32. kd.

V. I. L e n i n , Nõukogude võimu järjekordsed ülesanded, Teosed, 27. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa, II, teine osa, I , Tallinn, 1961.

NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk.33-60; 102-115; 198-233.

56. Tootmissuhete arenemine üleminekul kommunismile.

- V. I. L e n i n , Riik ja revolutsioon, V ptk., Teosed, 25. kd.
- V. I. L e n i n , Suur algatus, Teosed, 29. kd.
- V. I. L e n i n , Põlise elulaadi purustamiselt uue loomisele, Teosed, 30. kd.
- V. I. L e n i n , Pigem vähem, aga paremini, Teosed, 33. kd.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, teine osa, Tallinn, 1961.
- NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 33-60; 102-115; 198-233.

57. Sotsialismi maailmamajanduse süsteemi arenemise uus etapp ja selle iseärasused.

- V. I. L e n i n , "Pahempoolsuse" lastehaigus kommunismis, I, II, Teosed, 31. kd.
- NLKP XX kongressi resolutsioon NLKP Keskkomitee aruande põhjal, Tallinn, 1956, lk. 4-12.
- Moskvas 14.-16. nov. 1957. aastal toimunud sotsialistlike maade kommunistlike parteide ja töölispartei esindajate nõupidamise deklaratsioon. Rahumanifest, Tallinn, 1957.
- Kommunistlike ja töölispartei esindajate nõupidamise avaldus, Tallinn, 1960.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa, III, V, VII, VIII, teine osa, VI, Tallinn, 1961.
- NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 3-9; 159-176; 199-206; 261-265.

58. Sotsialistlike maade majanduse arengutaseme ühtlustamine.

- V. I. L e n i n , "Pahempoolsuse" lastehaigus kommunismis, I osa, Teosed, 31. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa, II, III, teine osa, VI, Tallinn, 1961.
NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 17-50;
102-129; 159-175; 198-233.

IV. ÜLDISED NÕUDED KURSUSETÖÖ KOHTA.

Õppeplaani kohaselt peavad Õigus- ja Majandusteaduskonna mittestatsionaarsed üliõpilased kirjutama kursusetöö poliitilisest ökonomiast. Selleks on soovitatav valida antud metoodilises juhendis esitatud teemade hulgast niisugune kursusetöö teema, mis vastab üliõpilase tööalale kõige enam. Näiteks kui üliõpilane töötab tööstusettevõttes ökonomistina, siis on soovitatav valida tööstusala teema. Sel juhul saab mittestatsionaarne üliõpilane kasutada töös oma ettevõtte andmeid. Ettevõtte töö analüüsimine annab üliõpilasele võimaluse kavandada mõningaid ettepanekuid töö parandamiseks. See tagab teema teoreetilise käsitluse tiheda seose praktikaga. Kursusetöös peavad kajastuma ka autori enda seisukohad ja arvamused.

Kursusetöö koostamiseks tuleb kõigepealt läbi töötada vastavasisuline kirjandus. Põhiline läbitöötamiseks kohustuslik kirjandus on antud metoodilises juhendis. Peale selle võib iga teema kohta leida täiendavalt monograafiaid, brošüüre ja artikleid. Eriti tähelepanelikult tuleb suhtuda kõige uematesse partei ja valitsuse dokumentidesse. Iga mittestatsionaarne üliõpilane peab jälgima jooksvat perioodikat, tähtsamaid siseriiklikke ja rahvusvahelisi sündmusi.

Vajaliku materjali kogumisel kursusetööks on otstarbekas koostada kahte liiki väljakirjutiste kartoteek. Poolele vihikulehele refereerida teoreetiline materjal ja selle abil probleem enesele selgeks teha. Veerandile vihikulehele märkida üksikud andmed, arvud, tabelid, diagrammid jm., mis otseselt iseloomustavad uuritavat probleemi. Töö kirjutamise algul kartoteegi üksikud lehed süstematiseerida.

Pärast materjali läbitöötamist tuleb koostada kursuse-

töö kava.¹ Eelkõige tuleb kindlaks määrata eesmärk, mida taotletakse kursusetöö koostamisel. Arvestades majandusteaduskonna II kursuse üliõpilaste senist ettevalmistust, võib töö eesmärgiks olla ülevaate andmine teatud majandusliku nähtuse või protsessi arengust mingil ajavahemikul, majandusteaduste toimest sotsialistlikus ühiskonnas, majandusteooria rakendamine praktikas, ettevõttes esinevate puuduste selgitamine, ettepanekute tegemine nende puuduste kõrvaldamiseks jne. Töö eesmärk tuleb sõnastada sissejuhatuses. Muidugi oleks soovitatav ka kursusetöö kava läbi arutada juhendava õppejõuga, kes määratakse pärast seda, kui üliõpilane on valinud kursusetöö teema. Töö kirjutamise käigus tuleb kava täpsustada ja täiendada. Pärast kursusetöö esimese variandi koostamist tuleks see aga kindlasti lasta juhendaval õppejõul läbi vaadata. Alles siis võib asuda töö lõplikule vormistamisele.

Töö vormistamisel peab arvestama järgmisi nõudeid.²

Kursusetöö esitatakse kirjutusmasina pogna (formaat A-4) formaadis kiirkõitjas. Töö peab olema trükitud kirjutusmasinal 2 reavahega, s.o. kuni 30 rida leheküljel. Masinakirja vead peavad olema parandatud. Tekst kirjutatakse ainult lehe ühele küljele. Lehekülgedele jäetakse vasakule ja üles 4 cm ning alla 3 cm laiune vaba äär. Paremale tuleb jätta umbes 1,5 cm laiune vaba äär, kusjuures ükski sõna ei tohiks lõppeda lähemal kui 1 cm lehekülje servast.

Kõik lehed tuleb nummerdada. Arvesse võetakse ka need lehed, kus asuvad tabelid ja joonised. Titelleht, eessõna, sisukord ja sissejuhatuses esimene lehekülg võetakse küll arvesse lehtede nummerdamisel, kuid lehekülje numbrit neile ei kirjutata. Numbrid kirjutatakse lehekülgedele alates sissejuhatuses teisest leheküljest.

Töö ees ja taga peab olema puhas valge leht, nn. kõiteleht.

¹ U. M e r e s t e, Üliõpilastööde koostamise meetodika, Tartu, 1962, lk. 24-40.

² Vt. Kirjalike tööde vormistamise nõuded ning teadusliku kirjanduse viite- ja tsiteerimistehnika põhireeglid, Metodiline juhend, Tartu, 1967, lk. 2-5.

Töö osade järjestus peab olema järgmine: tiitelleht, eessõna, sisukord, sissejuhatus, sisu peatükkidena, kokkuvõtte, lisad, kasutatud kirjandus, resümeede vene keeles.

Töö peab olema varustatud tiitellehega, millel on järgmised rekvisiidid:

- 1) asutuse nimetus: (Tartu Riiklik Ülikool
Majandusteaduskond
Poliitilise ökonomia kateeder),
- 2) autori nimi,
- 3) töö pealkiri,
- 4) viide töö iseloomule (Kursusetöö poliitilisest ökonomiast),
- 5) koht ja aasta (Tartu, 1969).

Kursusetöö tuleb kirjutada lehe ühele poolele **m a s i - n a k i r j a s**. Kursusetöö pikkus oleneb teemast ja materjalist. Keskmiselt võiks olla töö mahuks masinakirjas umbes 25-30 lehekülge. Üldteemalised kursusetööd on pikemad töödest, kus analüüsitakse ettevõtte konkreetset materjali. Kursusetöö maht ei ole piiratud. Valminud kursusetöö tuleb kinnitada kiirkõitja vahele. Kursusetöö tähtjaks on **ü k s k u u** enne õppe- ja eksamisesiooni algust.

Kursusetöö kava koostamise hõlbustamiseks toome näite.

Teema: **TÖÖVILJAKUSE JÄRJEKINDEL KASV - PEAMINE
KOMMUNISMI VÕIDUKS.**

Eesmärk: Selgitada tööviljakuse järjekindla kasvu tegureid ja reserve kohapealse materjali alusel.

Näitlik sisukord:

Eessõna.

Sissejuhatus. Töövilkakuse järjekindla kasvu tähtsusest kommunismi laiahaardelise ehitamise perioodil.

1. Töövilkakuse kasvu olemus.

1. Elavtöö kokkuvõid.
2. Asjastatud töö kokkuvõid.
3. Seos elavtöö ja asjastatud töö kokkuvõiu vahel.

II. Tööviljakuse taseme tõus ja selle rahvamajanduslik tähtsus.

1. Tööviljakuse taseme näitajad.
2. Tööviljakuse kasvu tempo.

III. Tööviljakuse taseme tõstmise peamised teed sotsialistlikus ühiskonnas.

1. Tootmise tehnika ja tehnoloogia täiustamine ja arendamine.
2. Töötajate kvalifikatsiooni pidev tõus.
3. Tootmise ja töö organiseerimise progressiivsete vormide rakendamine.
4. Materiaalsete tööstiimulite kasutamine.
5. Moraalsete tööstiimulite kasutamine.

J ä r e l d u s e d .

V. JUHENDEID ÜLIÕPILASTELE VIITE- JA TSITEERIMIS- TEHNIKA KOHTA KURSusetöös.

Kursusetööde koostamisel tuleb lähtuda teaduslike uurimuste kirjanduslikust vormistamisest.¹ Autor peab täpselt eristama originaalse mitteoriginaalsest ja esitama need allikad, mida ta töö tegemisel on kasutanud. Selleks tuleb töös esitatavad mitteoriginaalsed väited, argumendid ja andmed siduda viidetega nendele kirjanduslikele ja muudele allikatele, milles nad juba esinevad. Viidetega pole vaja seostada üldtuntud andmeid, fakte ja seisukohti ning järeldusi.

Nimetatud nõuete täitmine võimaldab selgitada autori seisukohti ja kasvatada suuremat nõudlikkust enese ning teiste seisukohtade esitamisel.

---

¹ Juhendeid üliõpilastele viite- ja tsiteerimistehnika kohta vt. "Metoodilisi juhendeid õppe- ja kasvatustöö teostamiseks TRÜ-s", Tartu, 1958, lk. 50-75, Samuti U. Mereste "Üliõpilastööde koostamise meetodika", Tartu, 1962, lk. 151-177.

Viitamise üheks põhinõudeks on viitamine just nendele allikatele, mida autor ise tegelikult on kasutanud. Viide peab olema täpne ja selge, et lugeja võiks raskusteta leida allika ning need osad ja kohad temas, mida koostatavas töös esitatakse.

Mitteoriginaalsed väited, argumendid ja andmed esitatakse kursusetöodes kas refereeringuna või üksikjuhtudel tsitaadina.

T s i t a a t on sõnasõnaline väljavõte kasutatavast teosest või allikmaterjalist. Sellise väljavõtte algust ja lõppu tuleb tingimata tähistada jutumärkidega. Tsitaat peab täpselt säilitama ja edasi andma teose autori mõtte, mitte aga seda moonutama. Tuleb tähele panna ka tsitaadi esitamise vormi. Toome mõningaid näiteid: K.Marx kirjutab: "Asja kasulikkus teeb tema tarbimisväärtuseks". Arendades tööväärtuse teooriat, rõhutas K. Marx, et "töö ise ei ole väärtus". "Iga töö", märkis K. Marx, "on ühelt poolt inimtööjõu kulutus füsioloogilises mõttes ... ehk abstraktse inimtööna moodustab ta kaupade väärtuse".

Tsitaadis tuleb edasi anda ka esitatava teksti osas leiduvad sõrendused ja kõrvalekaldumised teksti kirja liigist (kursiivid) ja kirja tugevusest. Käsikirjas märgitakse sõrendused katkendliku joonega sõrendatava sõna all, kursiiv lainelise joonega, nn. rasvkiri - kahe joonega, poolrasvkiri - ühe joonega. Kui koostatava töö autor teeb tsitaadis omapoolseid sõrendusi, siis tuleb tal lisada vastav märkus koos oma initsiaalidega: (minu sõrendus-K.V.)

Tsitaatidega ei tohi liialdada. Iseseisvas uurimistöös esineb neid harva. Tsitaatidega antakse edasi määrava tähtsusega mõtteid.

R e f e r e e r i m i n e on teose sisu konspekteriv või kommenteeriv edasiandmine. Ka seda tuleb viidata. Kuid refereerimist ei tule ära vahetada kasutatava teksti mehhaanilisele või koguni sõnasõnalisele, tsitaadist ainult jutumärkide puudumisega erineva ümberkirjutamisega, mis

kursusetöös on lubamatu.

Marxismi-leninismi klassikute teoste tsitaate on a p o o l s e l t e i t ö l g i t a , vaid kasutatakse EKP Keskkomitee Partei Ajaloo Instituudi eestikeelseid ja uusimaid väljaandeid. Näiteks tsitaatide esitamisel K. Marxi "Kapitali" teisest köitest tuleb eestikeelses töös kasutada NIKP Keskkomitee Marksismi-Leninismi Instituudi filiaali Eestimaa KP Keskkomitee Partei Ajaloo Instituudi toimetusel 1958.aastal ilmunud eestikeelset tõlget (K.Marx, Kapital, 2. kd., Tallinn, 1958). Kui tööks vajalikku klassikute teost ei ole eestikeelses väljaandes, siis tuleb tõlkida kõige uuemast venekeelsest väljaandest. Tsitaati võib joone alla tuua ka kasutatava teose keeles, eesti keeles aga refereerida selle sisu.

Autori nimi tuleb niihästi tekstis kui ka joone all kirjutada sõrendatult, kuid ainult siis, kui see esitatakse koos autori töö tiitliga või tööle viitamisega.

Tekstis esitatavate teoste ja muude allikmaterjalide pealkirjad, kui need pole suurtähtedest moodustatud lühendid, tuleb asetada jutumärkidesse või tuua eri kirjaligis (näit. kursiivis).

Viitamisel kasutatakse üldiselt järgmisi lühendeid: jj. (= ja järgmine, ja järgmised), jm. (= ja mujal), jt. (= ja teised), kd. (= köide), lk. (= lehekülg), nr. (= number), p. (= punkt), ptk. (= peatükk), tr. (= trükk), vg. (= veerg), vrd. (= võrdle), vt. (= vaata).

Kui viidatav teos erineb koostatavast tööst keeltelt, siis antakse viites tarvitataavad sõnad või nende lühendid, mis ei ole viidatava teose tiitellehe elementideks (näiteks lk., jj., jm., vrd.) koostatava töö keeles.

Teadusliku töö koostamisel kasutatakse kahte viitamisviisi: joonealust viidet ja viitamisest töö lõppu paigutatud kasutatud kirjanduse nimestikule. Kursusetöö kirjutamisel kasutame esimest viitamisviisi.

Joonealuse viite spetsiifika avaldub selles, et tekstis märgitud arv juhatab sama lehekülje joone all asuva ja sama arvuga tähistatud viite juurde. Kui tsitaadile järgneb vahetult kirjavahemärk, siis asetatakse viite number kas kirjavahemärgi järele või selle ette, tsitaadi jutumärkide järele. Näiteks: "Kirjavahemärgi järele".¹ Või "tsitaadi jutumärkide järele"¹. Ühte neist viitamisviisidest tuleb rakendada kõrvalekalduvatult kogu töö ulatuses. Viiteid võidakse nummerdada kas kogu tööd läbiva pideva numeratsiooniga või ka nii, et igal leheküljel, kus viited esinevad, on oma viidete numeratsioon. Otstarbekohane on kasutada viimast moodust.

Joonealuse viite tüüpe on mitmeid. Kursusetööde kirjutamisel kasutame järgmist tüüpi.

Esmakordsel viitamisel mingile teosele tuuakse joonealuses viites teose kohta kõik nõutavad bibliograafilised andmed järgmiselt: 1) teose autori nimi, koma, 2) teose pealkiri, koma, 3) ilmumise koht, koma, 4) ilmumise aasta, koma, (teises variandis koma puudub, lehekülj ja vajaduse korral - leheküljest komaga eraldatult - ka veerg. Teose autori nimi märgitakse joonealuses viites täpselt nii, nagu see esineb tiitellehel. Ei ole lubatud tiitellehel toodud initsiaale ära jätta või neid asendada väljakirjutatud nimega, samuti ei tohi perekonnanime ette paigutatud initsiaale asetada perekonnanime järele. Autori tiitlid tuleb ära jätta.

Kui kasutatav töö on avaldatud koguteoses, siis esmakordsel viitamisel märgitakse joonealuses viites: 1) töö autori nimi, koma, 2) töö (artikli) pealkiri, koma, 3) koguteose nimetus, koma, ilmumise koht, koma, aeg, koma, leheküljed. Näiteks: L. Brutus, Eesti NSV sotsialistlikust industrialiseerimisest, Nõukogude Eesti Maajandus 1940-1960, Tallinn, 1960, lk. 35.

Kui viidatav teos on ilmunud mitmes väljaandes

(trikis), siis tuleb esmakordsel viitamisel märkida joonealusesse viitesse ka väljaande number. Järgnevatel viitamistel jäetakse see ära, välja arvatud juhud, kus ühest ja samast teosest kasutatakse mitut väljaannet.

Marksismi-leninismi klassikute teostele viitamisel tuleb viites (juhul, kui seda ei ole tehtud tekstis) märkida mitte ainult teoste vastav köide, vaid ka kasutatud töö pealkiri. Näiteks: V. I. L e n i n , Suur algatus, Teosed, 29. kd., Tallinn, 1954, lk. 394.

Perioodilistes väljaannetes avaldatud töödele viitamisel märgitakse joonealuses viites esiteks töö (artikli) autori nimi ja töö pealkiri, seejärel andmed perioodilise väljaande kohta, asetades seejuures mitte töö pealkirja, vaid perioodilise väljaande nimetuse jutumärkidesse. Näiteks: 1) ajakirjade puhul: A. V e i m e r, 10 korda rohkem toodangut kui 1940. aastal, "Eesti Kommunist" 1960, nr. 7, lk. 8-15; 2) ajalehtede puhul: V. T e i t e l b a u m, Kasutagem maad paremini, "Edasi", nr. 45, 4.III 1962; 3) perioodiliste koguteoste puhul: E. R a n n a k, Toiduainete tootmise ja tarbimise biokeemilistest alustest, Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised, Majandusteaduslikke töid II, vihik nr. 97, Tartu, 1960, lk. 90.

Kehtiva õiguse n o r m a t i i v a k t i d e käsitlemisel töös viidatakse ametlikele väljaannetele, milledes nad on avaldatud. Näiteks: "Eesti NSV Teataja" 1961, nr. 28, art 145 (või: Eesti NSV Teataja" 1961, 28, 145).

Riiklike a r h i i v i d e f o n d i d e kasutamisel peab viites olema arhiivi nimetus (esmakordsel viitamisel täielikult väljakirjutatuna, hiljem üldkäibiva lühendina), järgnevad fondi nr., fondi nimetus, säilitamisühiku nr. Praegu tegutsevate administratiiv-asutuste ja tootmisettevõtete arhiivide kasutamisel piisab viites arhiivi nimetusest.

Kursusetöodes tuleb viidatud kirjanduse nimestik tingimata juurde lisada. Nimestik koostada nii, et alguses oleksid paigutatud marksismi-leninismi klassikute tööd, seejärel monograafiad ja artiklid perekonnanimede tähestikulises järjekorras, lõpuks teatmematerjalid, seadused, otsused ja määrused.

Joonealuse viitamise puhul võib kasutada ka lühendami. Teistkordsel ja järgnevatel viitamistel ühele ja samale väljaandele asendatakse joonealuses viites teose pealkiri, ilmumise koht ja ilmumise aasta väljendiga "viidatud teos" või "osundatud teos" või ladinakeelse lühendiga o p. c i t. (opus citatum). Näiteks: A. V e i - m e r , op. cit., lk. 14. Viitamisel ühe ja sama autori mitmele tööle lühendatakse joonealuses viites nende pealkirjad. Lühikesi pealkirju ei lühendata. Näiteks töö koostamisel on viidatud ühe ja sama autori kahele tööle: G. R e k k e r , Natsionaalse tulu jaotus ja töölisklassi relatiivne vaesumine kodanlikus Eestis, Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised, vihik nr. 69, Tartu, 1958, lk. 113. G. R e k k e r , Tööpuudusest ja selle olemusest kodanlikus Eestis, Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised, vihik nr. 97, Tartu, 1960, lk. 195. Neile töödele taasviitamise korral kasutatakse lühendeid: G. R e k k e r , Natsionaalne tulu... (võib ka ilma punktiirita), lk. 113; G. R e k k e r , Tööpuudusest ..., lk. 196.

Eri lühendite liigi moodustavad spetsiaalselt viitamisel kasutatavad lühendid, milledest sagedasemad on järgmised:

1) Lühend "viidatud teos" ehk "osundatud teos", ladinakeelse lühendina op.cit. (=opus citatum) on kasutatud vaid seoses autori (tekstis või joonealuses viites endas esitatava) nimega ja üksnes siis, kui varem on töös viidatud vaid ühele selle autori tööle.

2) Varem joonealuses viites juba nimetatud autori tähistamiseks kasutatakse sõna "seesama" või ladinakeelset

lühendit id. (= idem). See lühend on kasutatav ainult siis, kui viide, milles esineb "seesama" autor, ei ole eraldatud viitega mõnele teosele, mis sellele autorile ei kuulu.

3) Sama teose sama lehekülje märkimiseks kasutatakse sõna "sealsamas" või ladinakeelset lühendit ib. või ibid. (= ibidem). See lühend on kasutatav p. 2 tingimusel, kui viide, milles juba esineb selle teose see lehekülg, mis on mõeldud sõnaga "sealsamas", ei ole eraldatud viitega sama teose mõnele teisele leheküljele või mõnele teisele teosele.

Igasuguste lühendite puhul peab kinni pidama kord kasutusele võetud lühendivormist kogu kursusetöö ulatuses.

VI. KURSusetööde TEemaatika õIGUSTEADUSKONNA ÜLIõPILASTELE.*

Probleem: Imperialismi majanduslik olemus ja selle iseärasused kaasaajal.

Juhendaja v.-õp. K. I n d r e .

Teemad.

1. Tootmise kontsentreerumine ja monopolid.
2. Finantskapital ja finantsoligarhia.
3. Kapitali väljavedu.
4. Maailma majanduslik jaotamine kapitalistide liitude vahel.
5. Maailma territoriaalse jaotamise lõpuleviimine suurriikide vahel ja võitlus maailma ümberjaotamise pärast.
6. Imperialismi koloniaalsüsteemi tekkimine ja põhjooned.
7. Kapitalismi põhilise majandusseaduse toime imperialismi ajal.

---

* Täiendava kirjanduse kohta vt. Üldised nõuded kontrollitööde kohta (vt. lk. 35).

K i r j a n d u s .

- V.I. L e n i n , Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staadium, Teosed, 22. kd.
- V.I. L e n i n , Tootmise kontsentratsioon Venemaal, Teosed, 18. kd.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1961. Poliitilise ökonomia õpik.
- Moskvas 14.-16. nov. 1957.a. toimunud sotsialistlike maade kommunistlike parteide ja töölisparteide esindajate nõupidamise deklaratsioon, Tallinn, 1957.
- Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise avaldus (1960.a. november), Tallinn, 1960.
- NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 5-29; 159-175.
- Н.Н. Л о б и м о в , Международные экономические отношения, М, 1957.
- Учение В.И.Ленина об империализме и современность, М, 1967.
- Проблемы современного империализма, М, 1968.

Probleem: Kapitalistliku maailma kriis.

Juhendajad dots. G. Rekker ja v.-õp. V. Fainštein.

Teemad.

1. Kapitalismi üldkriisi olemus, põhijooned ja etapid.

- V.I. L e n i n , VK(b)P seitsmes kongress 6.-7. märtsini 1918. Ettekanne partei programmi revideerimise ja partei nimetuse muutmise kohta (8. märtsil), Teosed, 27. kd., lk. 106-107.
- V.I. L e n i n , Kiri ameerika töölistele, Teosed, 28. kd.
- V.I. L e n i n , VK(b)P programmi projektist, Teosed, 29. kd.

V. I. L e n i n , Kommunistliku Internatsionaali II kongress
19. juulist - 7. augustini 1920. Ette-
kanne rahvusvahelisest olukorrast ja Kom-
munistliku Internatsionaali põhiülesanne-
test (19. juulil), Teosed, 31. kd.

Moskvas 14.-16. novembrini 1957.a. toimunud sotsialistlike
maade kommunistlike parteide ja töölispar-
teide esindajate nõupidamise deklaratsioon,
Tallinn, 1957.

Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise aval-
dus (1960.a. november), Tallinn, 1960.

Общий кризис капитализма, мэд. ВПП и АОН ЦК КПСС, М, 1962.

Учение В.И.Ленина об империализме и современность, М, 1967.

2. Sotsialismi ja kapitalismi majanduslik võitlus.

Moskvas 14.-16. nov. 1957.a. toimunud sotsialistlike maade
kommunistlike parteide ja töölisparteide
esindajate nõupidamise deklaratsioon,
Tallinn, 1957.

Kommunistlike parteide ja töölisparteide esindajate nõupi-
damise avaldus (1960.a. november), Tal-
linn, 1960.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn,
1961.

A. K õ õ r n a , Kooseksisteerimine ja võitlus, Tallinn,
1965.

NSVL - USA arvudes, Tallinn, 1965.

Vastavad artiklid ajakirjades " Мировая экономика и между-
народные отношения " aastakäigud 1965-
1969 ja sama ajakirja lisaväljaanded
" Экономическое положение капиталистиче-
ских стран " в 1966-1969 г.г.

3. Imperialismi koloniaalsüsteemi lagunemine Aafrikas.

"Мировая экономика и международные отношения", 1965-1969.

"Проблемы мира и социализма", 1965-1969.

4. Noorte rahvusriikide arenemisteed.

"Мировая экономика и международные отношения", 1965-1969.

"Проблемы мира и социализма", 1965-1969.

С.И. Т ю л ь п а н о в, Г.А. Д а д а ш е в, Экономические проблемы развивающихся стран. Изд-во "Высшая школа", М, 1967.

5. Riiklik-monopolistliku kapitalismi arenemine pärast II maailmasõda.

F. E n g e l s, Anti-Dühring, Tallinn, 1954, lk. 245-246.

V.I. L e n i n, Ähvardav katastroof ja kuidas selle vastu võidelda, Teosed, 25. kd., lk. 334.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa, IV, Tallinn, 1961.

Ч е п р а к о в, Государственно-монополистический капитализм. Изд. "Мысль", 1965.

"Мировая экономика и международные отношения", 1965-1969.

A.Г. М и л е й к о в с к и й. Ленинская теория империализма и современный государственно-монополистический капитализм, М, 1968.

Проблемы современного империализма, гл.УП, М, 1968, стр. 169-190.

6. Kapitalismi ebastabiilsuse ja roiskumise suurenemine käesoleval ajal.

V.I. L e n i n, Imperialism kui kapitalismi kõrgeim staadium, VIII ptk., Teosed, 22. kd.

V.I. L e n i n , Imperialism ja sotsialismi lõhenemine,
Teosed, 23. kd.

A. K ö ö r n - a , Kooseksisteerimine ja võitlus, Tallinn,
1965.

Kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamise aval-
dus (1960.a. november), Tallinn, 1960.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, esimene osa,
IV, V, Tallinn, 1961.

"Мировая экономика и международные отношения", 1965-1969.

"Проблемы мира и социализма", 1965-1969.

Проблемы современного империализма, гл.VI, М., 1968, стр.146-
-168, 276-294.

A.H. С т а д и ч е н к о. Валютные потрясения на Западе,
М., 1968.

7. Kapitalistliku tsükli iseärasused pärast II
maailmasõda.

"Мировая экономика и международные отношения", 1965-1969.

Современные циклы и кризисы. Под редакцией Румянцева,
Меньшикова, Ардаева. М., 1967.

8. Lääne-Euroopa majanduslik integratsioon ja vastu-
olude teravnemine "ühisturul".

"Мировая экономика и международные отношения", 1965-1969.

"Проблемы мира и социализма", 1965-1969.

Проблемы современного империализма, гл.IV, VП, М., 1968,
стр. 98-124, 191-224.

VII. KURSUSETÖÖDE TEEMAD MAJANDUSTEADUSKONNA
ÜLIÕPILASTELE.

Probleem: V.I. Lenin majandamise sotsialistlikest
printsippiidest.

Juhendaja prof. M. Bronštein.

Teemad.

1. Demokraatliku tsentralismi printsiip rahvamajanduse juh-
timisel.

2. Moraalsed ja materiaalsed stiimulid.
3. Isemajandamine ja rentaablus.
4. Ühiskondliku töö viljakuse järjekindel kasv.

K i r j a n d u s .

- V.I. L e n i n , Riik ja revolutsioon, V ptk., Teosed, 25. kd.
- V.I. L e n i n , Kuidas organiseerida võistlust? Teosed, 26. kd.
- V.I. L e n i n , Nõukogude võimu järjekordsed ülesanded, Teosed, 27. kd.
- V.I. L e n i n , Teaduslik-tehniliste tööde plaani visand, Teosed, 27. kd.
- V.I. L e n i n , Suur algatus, Teosed, 29. kd.
- V.I. L e n i n , Töödistsipliinist, Teosed, 30. kd.
- V.I. L e n i n , "Pahempoolsuse" lastehaigus kommunismis, Teosed, 31. kd.
- V.I. L e n i n , Veel kord ametiühingutest, antud momendist ja Trotski vigadest, Teosed, 32. kd.
- V.I. L e n i n , Ühtsest majandusplaanist, Teosed, 32. kd.
- V.I. L e n i n , Toitlusmaksust, Teosed, 32. kd.
- V.I. L e n i n , Oktoobrirevolutsiooni neljandaks aastapäevaks, Teosed, 33. kd.
- V.I. L e n i n , Kulla tähendusest nüüd ja pärast sotsialismi täielikku võitu, Teosed, 33. kd.

Probleem: Kaubalis-rahalsed suhted sotsialismi tingimustes.

Juhendaja prof. M. Bronštein, v.-õp. B. Maiste.
Teemad

1. Kaubatootmise vajalikkus ja iseärasused sotsialismi tingimustes.
2. Tarbimisväärtus ja väärtus. Nende ühtsus ja vastuolu.
3. Raha osa ja funktsioonid sotsialismi tingimustes.

4. Raharingluse iseloom sotsialistlikus ühiskonnas.
5. Väärtusseadus ja tema osa sotsialistlikus majanduses.
6. Kaubalis-rahaliste suhete arengutendentsid sotsialismi tingimustes.
7. "Parem" ja "pahem" poolsete revisionistlike kontseptsioonide kriitika kaubalis-rahaliste suhte küsimuses sotsialismi tingimustes.

K i r j a n d u s .

- V. I. L e n i n , Toitlusmaksust, Teosed, 32. kd.
- V. I. L e n i n , Kulla tähendusest nüüd ja pärast sotsialismi täielikku võitu, Teosed, 33. kd.
- NSV Liidu põllumajanduse edasiarendamise pakulistest abinõudest. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus, vastu võetud 26. märtsil 1965.a., Tallinn, 1965.
- Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee pleenumil 29. septembril 1965 vastuvõetud otsus, Tallinn, 1965.
- V. M a t i n , Turu osa erinevates ühiskondlik-majanduslikes süsteemides. "Eesti Kommunist", 1968, nr. 4.
- Л. Л е о н т ь е в , План и стоимость. Изд. "Экономика", М., 1965.
- Г. С. Л и с и ч к и н , План и рынок. Изд. "Экономика", М., 1966.
- К. О с т р о в и т я н о в , За исторический подход к теории товарного производства при социализме, "Вопросы экономики", № I, 1969.

Probleem: Palkade reguleerimine sotsialistlikus rahvamajanduses.

Juhendaja dots. V. Türk.

Teemad.

1. Vajaliku produkti suurus ja struktuur.
2. Palga diferentseerimine N. ettevõttes või asutuses.
3. Töötajate kvalifikatsiooni materiaalne stimuleerimine.
4. Töö intensiivsuse ja töötingimuste muutumine.
5. Tööviljakuse ja palga kasvu suhe N. ettevõttes.
6. Leninlik materiaalse huvi printsiip.

K i r j a n d u s .

- K. M a r x , Gotha programmi kriitika, I osa, Tallinn, 1957.
- V.I. L e n i n , Riik ja revolutsioon, V ptk., § 3,4, Teosed, 25. kd.
- V.I. L e n i n , Nõukogude võimu järjekordsed ülesanded, Teosed, 27. kd.
- В.П. Г р у з и н о в , Материальное стимулирование труда в странах социализма, изд. "Мысль", М., 1968.
- Е.И. К а п у с т и н , Качество труда и заработная плата, изд. "Мысль", М., 1964.
- Л.Э. К у н е л ь с к и й , Зарботная плата, доходы, стимулирование, изд. "Экономика", М., 1968.
- В.Ф. М а й е р , Доходы населения и рост благосостояний народа, изд. "Мысль", М., 1968.
- В.Д. П а т р у ш е в , Интенсивность труда при социализме, М., 1968.
- Б.М. С у х а р е в с к и й , Стимулирование производства и экономика социализма (вопросы теории и практики), изд. "Экономика", М., 1968.

V. T ü r k , Miks tööviljakus peab kasvama kiiremini kui
töötasu? Tallinn, 1963.

V. T ü r k , L. M a a m e t s , Materiaalse huvi printsiip,
Tallinn, 1965.

V. T ü r k , Töö kvaliteedi stimuleerimine, Tallinn, 1969.

Ajakirjad "Коммунист", "Вопросы экономики", "Социалистиче-
ский труд", "Вестник статистики", "Плановое хо-
зяйство" aastakäigud 1968 - 1969.

Ajaleht "Экономическая газета" aastakäigud 1968 - 1969.

Kohalike ettevõtete, vabariiklikud ja üleliidulised statis-
tilised materjalid.

Probleem: Tööstustoodangu kvaliteedi tõstmise majan-
duslik stimuleerimine.

Juhendaja dotsent H. Metsa.

Teemad.

1. Toodangu kvaliteedi tõstmise vajalikkus ja võimalikkus
tänapäeva teaduslik-tehnilise progressi tingi-
mustes.
2. Toodangu kvaliteedi tõstmise majanduslik stimuleerimine.
3. Toodangu optimaalne kvaliteet.
4. Toodangu kvaliteet ja hind.
5. Standard ja kvaliteet.
6. Tarbimisväärtus ja väärtus sotsialistlikus ühiskonnas.
7. Toodangu kvaliteet ja ettevõtte tootmistegevuse majandus-
lik efektiivsus.
8. Sotsialistliku ettevõtte majandusliku tegevuse hindamise
alused ja toodangu kvaliteet.
9. Kauba tarbimisväärtus kui majanduslik kategooria.
10. Tootlike fondide kasutamise efektiivsus.
11. Tootmise planeerimise ja materiaalse stimuleerimise täius-
tamisest.
12. Sotsialistlike ettevõtete isemajandamine.
13. Väärtusseadus sotsialistlikus ühiskonnas.
14. Plaan ja turg sotsialistlikus ühiskonnas.

K i r j a n d u s .

Ajakirjad "Eesti Kommunist", "Tehnika ja Tootmine", "Коммунист", "Вопросы экономики", "Плановое хозяйство", "Стандарты и качество", "Экономическая газета", alates 1964. a. "Wirtschaftswissenschaft", "Einheit".

Juhendaja v.-õp. I. Larin

Teemad.

1. Toodangu kvaliteet ja selle tõstmise tegurid.
2. Toodangu kvaliteedi tõstmine ja ühiskondliku töö kokkuvõtteid.
3. Töötajate materiaalne ergutamise toodangu kvaliteedi tõstmise eest.

K i r j a n d u s .

- A. B e r g , Küberneetika ja töökindlus, Tallinn. "Valgus", 1965.
- F. E n g e l s , Anti-Dühring, Kolmas osa, ptk. 3,4. Tallinn, 1954.
- V. K o s l o v , Töövõime tõstmine kvaliteedist, nr. 4/323, Tallinn, 1962.
- A. K ö ö r n a , Kvaliteet on aja nõue, Tallinn, "Eesti Raamat", 1968.
- V. I. L e n i n , Kõne III ülevenemaalisel tootlusnõupidamisel 16. juunil 1921., Teosed, 32. kd.
- K. M a r x , Kapital, I kd., I ptk. § 1,2., Tallinn, 1953.
- V. T ü r k , L. M a a m e t s , Materiaalse huvi printsiip, Tallinn, "Eesti Raamat", 1965.
- K. K. В а л ь т у х , Общественная полезность продукции и затраты труда на ее производство. Изд. "Мысль", М., 1965.

- В.П. Г р у з и н о в, Материальное стимулирование труда в странах социализма, изд. "Мысль", М., 1968.
- Б.И. К а п у с т и н, Качество труда и заработная плата, изд. "Мысль", 1964.
- В.А. Медведев, Закон стоимости и материальные стимулы социалистического производства, изд. "Экономика", М., 1966.
- В.И. С и с ь к о в, Статистическое измерение качества продукции, изд. "Статистика", М., 1966.
- Ajakirjad "Коммунист", "Вопросы экономики", "Стандарты и качество", "Плановое хозяйство", "Социалистический труд", "Eesti Kommunist", "Tehnika ja Tootmine", aastakäigud 1966-1969.
- Ajalahed "Rahva Hääl", "Eeasi", "Экономическая газета", "Правда", "Известия", aastakäigud 1966 - 1969.
- Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised.
- Труды по экономическим наукам, IX, Тарту, 1966.

Probleem: Isemajandamine ja materiaalne stimuleerimine põllumajanduses.

Juhendaja dots. Ü. Vanaaseme.

Teemad.

1. Sotsialistliku omandi kahe vormi arenemine ja täiustamine põllumajanduses.
2. Diferentsiaalrent ja ühetaolisete majandamistingimuste loomine (sovhoosidele, kolhoosidele).
3. Põllumajandussaaduste hindade kujundamine ja tootmise rentaablus sovhoosides (kolhoosides).
4. Täielik isemajandamine sovhoosides.
5. Põllumajanduse juhtimise majanduslikud meetodid ja isemajandamine sovhoosides.
6. Finantseerimine ja krediit isemajandavates sovhoosides.

K i r j a n d u s .

- L. I. B r e ž n e v , NSV Liidu põllumajanduse edasiarendamise pakilistest abinõudest. Ettekanne NLKP Keskkomitee pleenumil 24. märtsil 1965.a., Tallinn, 1965.
- L. I. B r e ž n e v , NLKP XXIII kongressi ja NLKP Keskkomitee pleenumite põllumajandusalaste otsuste täitmise käigust, Ettekanne NLKP Keskkomitee pleenumil 30. oktoobril 1968, Tallinn, 1968.
- M. B r o n š t e i n , Kolhoositootmise taseme ühtlustamine, Tallinn, 1966.
- R. H a g e l b e r g , Põllumajandusettevõtete töö majanduslik analüüs, Tallinn, 1968.
- A. K a r u , Põllumajanduse tootlike jõudude kasv viisaastakul, Tallinn, 1968.
- Majandusteadus ja rahvamajandus, aastaraamat 1966, lk. 291-329.
- E. T õ n u r i s t , Eesti NSV põllumajanduse sotsialistlik rekonstrueerimine, Tallinn, 1967.
- Ü. V a n a a s e m e , Kolhoositootmise rentaablus ja kasv, Tallinn, 1967.
- Uut ja eesrindlikku põllumajanduses. Ökonoomika. Informatsoonikogumik, Tallinn, 1968.
- И. М. М и х а й л о в , Кредит и финансирование в новых условиях, Москва, 1967.
- Хозяйственный расчет и экономическое стимулирование сельского хозяйства, Материалы научной конференции, Тарту, 1968.
- Эффективность экономических методов руководства сельским хозяйством (опыт Эстонской ССР), Москва, 1968.

Probleem: Põllumajandusliku tootmise majandusliku
efektiivsuse tõstmise teed.

Juhendaja v.-õp. B. Maiste.

Teemad.

1. Põllumajandusliku tootmise spetsialiseerimine kui tootmise efektiivsuse tõstmise vahend.
2. Põllumajandusliku tootmise kontsentreerimine ja tsentraliseerimine.
3. Materiaalse-tehnilise varustamise osa põllumajandusliku tootmise efektiivsuse suurendamisel.
4. Põllumajandusliku tootmise intensiivistamine.

K i r j a n d u s

E. H a a v a , Mõtteid majandi- ja rajoonisisest spetsialiseerumisest, "Rahva Häääl", 9. IV 1963.

V. L i n n a m ä g i , Maaparaudajad põllumajanduse intensiivistamise alust loomas, "Rahva Häääl", 24. X 1967.

F. L u h t , Kasumi ja rentaabluse suurendamise võimalustest majanduslikult nõrgemates sovhoosides, "Sotsialistlik Põllumajandus", 1969, nr. 3.

Maaparandamise laialdasest arendamisest teravilja ning muude põllumajanduskultuuride suurte ja stabiilsete saakide kogumiseks, NLKP KK ja NSVL MN määrus 1966.a. maipleenumi otsuse põhjal, "Rahva Häääl", 19. IV 1966.

B. M a i s t e , Tootmise intensiivistamisest majanduslikult nõrkades kolhoosides. "Sotsialistlik Põllumajandus", 1965, nr. 4.

S. N õ m m i k , Eksimused tootlike jõudude paigutuses jäädavad püsima pikemaks ajaks, "Edasi", 12. II 1966.

Põllumajanduse ökonoomika küsimusi, Tallinn, 1967, I-VII.

R. T o o m r e , Intensiivse maaviljeluse süsteemist Eesti NSV-s, Tallinn, 1962.

E. T õ n u r i s t , Eesti NSV põllumajanduse sotsialistlik rekonstrueerimine, Tallinn, "Valgus", 1967.
Ajakiri "Eesti Kommunist", 1966-1969.

Э р д е й , Ч е т ь , М а р т о н , Интенсификация сельского хозяйства, изд. "Прогресс", Москва, 1967.

И. Л е м е ш е в , Межотраслевые связи сельского хозяйства, изд. "Экономика", Москва, 1968.

Хозяйственный расчет и экономическое стимулирование сельского хозяйства. Материалы научной конференции по проблемам экономического стимулирования и хозяйственного расчета в сельском хозяйстве, Тарту, 1968.

И. Ф. С у с л о в , Экономические проблемы развития колхозов, изд. "Экономика", Москва, 1967.

Probleem: Põllumajandusliku tootmise plaani-
pärane juhtimine.

Juhendaja v.-õp. B. Maiste.

Teemad

1. Põllumajandussaaduste hindade kujundamine ja nende mõju tootmisele.
2. Põllumajandusettevõtete krediteerimine kui põllumajandusliku tootmise juhtimise vorm.
3. Kolhoosi tulumaks.
4. Kasumi jaotamine sovhoosides ja nende maksustamine.
5. Põllumajandusliku tootmise planeerimine.

К и р ж а н д у с :

J. P i k k , Pikaajalise krediidi kasutamise probleemne põllumajanduses. Majandusteadus ja rahvamajandus, Aastaraamat, Tallinn, 1967.

Ajakirjad "Eesti Kommunist", "Вопросы экономики", 1964-1969.
Ajalehed "Rahva Hääl", "Edasi", "Экономическая газета", aastad 1967-1969.

- Л.Н. К а с с и р о в, Плановые показатели и хозяйственные стимулы, "Экономика", Москва, 1965.
- Е. К и р и л л о в, Финансирование и кредитование сельского хозяйства, "Финансы", Москва, 1968.
- И. Л е м е ш е в, Межотраслевые связи сельского хозяйства, "Экономика", Москва, 1968.
- П.М. М и х а й л о в, Кредит и финансирование в новых условиях, "Колос", Москва, 1967.
- Д.С. П у д и к о в, Долгосрочное кредитование в новой пятилетке, "Знание", Москва, 1967.
- И.Ф. С у с л о в, Экономические проблемы развития колхозов, "Экономика", Москва, 1967.
- Хозяйственный расчет и экономическое стимулирование сельского хозяйства. Материалы научной конференции по проблемам экономического стимулирования и хозяйственного расчета в сельском хозяйстве, Тарту, 1968.
- Э р д е й, Ч е т ь, М а р т о н, Интенсификация сельского хозяйства, "Прогресс", Москва, 1967.

Probleem: Tööjõu taastootmine sotsialistlikus ühiskonnas.

Juhendaja dots. V. Türk.

Teemad.

1. Tööjõu taastootmisprotsess sotsialismi tingimustes.
2. Tööjõukulutuste korvamise materiaalne alus ja majanduslikud vormid.
3. Kaadri ettevalmistamine vastavalt teaduse ja tehnika progressile.
4. Majanduslike hoobade osa tööjõuressursside jaotamisel ja kasutamisel.
5. Tehniline progress ja tööjõu täielik rakendatus.

К и р ж а н д u s .

- К. М а р х , Gotha programmi kriitika, I ptk., p. 3, Tallinn, 1957.
- V.I. L e n i n , Oktoobrirevolutsiooni neljandaks aastapäevaks, Teosed, 27. kd.
- Ajakirjad "Вопросы экономики", "Социалистический труд".
"Tehnika ja Tootmine", aastakäigud 1967-1969.
- Ajalohed "Rahva Hääl" ja "Edasi", aastakäigud 1967-1969.
- Kohalike ettevõtete, vebariiklikud ja üleliidulised statistilised materjalid.

В.А. К а м и н , Г.А. Е г и с з а р я н , Эффективность квалифицированного труда, изд. "Экономика", М., 1968.

А.Э. К о т л я р , Рабочая сила в СССР, изд. "Мысль", М., 1967.

Г.С. С а р к и с я н , Н.П. К у з н е ц о в а , Потребность и доход семьи, изд. "Экономика", М., 1967.

В.Я. Л и о н , Бюджет советской семьи, М., 1965.

Рождаемость и ее факторы, Сборник статей, изд. "Статистика", 1968.

Структура народного хозяйства СССР. Под ред. А.И. Ноткин, изд. "Наука", М., 1967.

Экономические проблемы подготовки квалифицированных рабочих кадров в современных условиях. Под ред. В.Н. Ягодкина, изд. Московского Университета, 1967.

МЕТОДИЧЕСКОЕ РУКОВОДСТВО
ДО ИЗУЧЕНИЯ ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЭКОНОМИИ
НА ЗАОЧНОМ ОТДЕЛЕНИИ ТГУ

На эстонском языке

Vastutav toimetaja V. Türk
Korrektor A. Norberg

=====
TGU rotaprint 1969. Põljundamisele antud 10.IX 1969.
Trükipoognaid 3,88. Pingtrükipoognaid 3,6. Arvestus-
poognaid 1,9. Trükiary 1000. Paber 30x42. 1/4.
Tell. nr. 691.

Tasuta

TASUTA

A

30049

75 151

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00410636 7